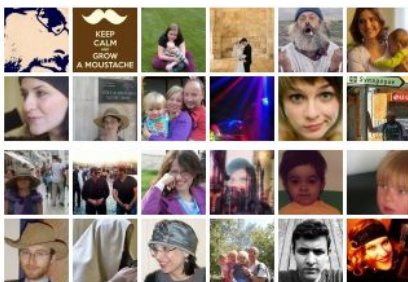
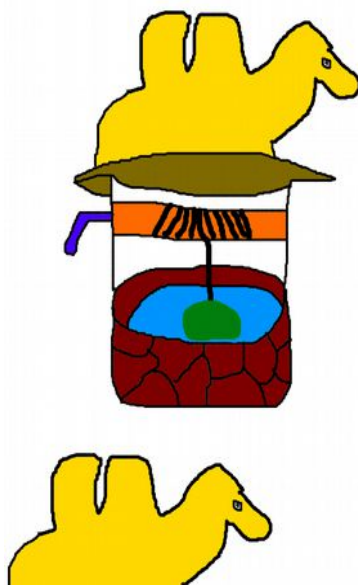

www.dopravdy.cz/daf

Chajej Sara 5774

בס"ד

22. chešvan 5774
26. říjen 2013

svíčky: 17:36
havdala: 18:39

Mišejakir: 6:36
Nec: 7:42

Sof Zman Šema: 10:14
Sof Zman Tfila: 11:04
Mincha Gdola: 13:12
Škiat hachama: 17:50

Šekalim 8
Mišna Edujot 8:7
Orach chajim 308:34

Bekier

Není člověka, který by na světě neměl svůj smysl. Podle tradice posílá Bůh duše na svět s určitým úkolem. Jak ale poznáme, kdy plníme Boží úkol, který nám byl svěřen, a kdy myslíme na sebe? Jak víme, že jsme nesešli z cesty? Pokud má každý svůj úkol - každý z nás jiný - tak jen těžko můžeme pokukovat po ostatních a opisovat od nich.

Na počátku naší paraši umírá Sára (přestože Tóra celou parašu nazývá paradoxně Život Sáry). Na konci si pak Jicchak bere Rivku za ženu, ale bezpochyby hlavním hrdinou celé paraši je Avrahamův sluha, který se vydal do Charanu, kde měl za úkol vyhledat pro Jicchaka vhodnou manželku. Zkuste si přečíst, jak se vlastně jmenoval? Anebo to ani nezkoušejte, v Tóře jeho jméno stejně nenajdete. Je od první chvíle až do konce nazýván jen a jen Avrahamův sluha.

My z midrašů víme, jak se jmenoval - Eliezer. Víme dokonce, že pokud by svůj úkol nesplnil a nenašel by pro Jicchaka vhodnou manželku, mohl mu nabídnout jednu ze svých dcer. Lákavá představa. Eliezer ale ani na chvíli nemyslí na to, že je Eliezer. Je po celou dobu neochvějně jen a jen Avrahamův sluha. A když se mu podaří přesvědčit Rivku, je šťastný a žehná Bohu, který vedl jeho kroky. Ani stopa závisti či křivého úmyslu. Ani stopa po sobeckosti.

Představte si, že máte za úkol odjet do New Yorku a vyhledat tam vhodnou židovskou slečnu pro svého kamaráda žijícího v Vidnavě. A když ji najdete, musíte ji přesvědčit, že odjezd do Vidnavy je nezbytný a nejlepší možný krok v jejím životě. Absurdní? Ale právě o něco podobného požádal Avraham Eliezera. A Eliezer šel rovnou za nosem, u první studny si začal promýšlet plán, ten mu vyšel dřív, než ho stačil domyslet, Rivka se ukázala být vysněnou dívkou, souhlasila se sňatkem a dokonce se bez otálení vydala na cestu do neznámé (a asi i relativně chudé) země.

Jakou zásluhou se to Eliezerovi podařilo? Tím, že se soustředil na jediné - že je Avrahamův sluha. Proto Tóra neuvádí jeho jméno. Zkusme se také více soustředit na to, kdo nás na svět poslal a méně se starejme o své jméno, tituly, pohodlí a velbloudy.

Pro děti

Prohlédněte si titulní obrázek Dafu... Na obrázku vidíte studnu. Studna nám připomíná důležité místo v naší paraše. U studny potkal Avrahamův sluha Rivku a díky studni poznal, jak dobré má srdce. Jak pozná v českých pohádkách kouzelný dědeček, že má Honza dobré srdce? A jak poznáváme své kamarády my. Říká se, že v nouzi poznáš přítele. Co to znamená? A uměli byste vysvětlit, kdo je to sobec?

Minjanoviny

Tento šabat Chajej Sara (26. říjen) bude ve Vysoké synagoze rodinný šabaton. Rodinná modlitba začne v 10 hodin, následovat bude tradiční program pro děti.

Musagim čili pojmy

Máte pocit, že se se svými znalostmi judaismu pohybujete v začarovaném kruhu? Že narážíte na stále stejné informace a chcete vědět víc. Učíte své děti na Roš hašana o jablku, medu a šofaru a nevíte, jak dál. Od toho jsou Musagim rav Šmuela Katze.

AT-BAŠ: Klasická pomůcka pro určení dnů svátků založená na jednoduchém klíči. Každý den svátku Pesach lze přiřadit další svátek pěkně podle abecedy - tedy alefbety. Jen stačí spojit první a poslední písmeno, druhé a předposlední, třetí a předpředposlední... aneb at-baš-gar-dak...

ALEF-TAV: Alef = 1. den pesachu, Tav = Tiša beav. Případně-li první den pesachu na úterý, bude i Tiša beav v úterý

BET-ŠIN: Bet = 2. den pesachu, Šin = Šavuot. Případně-li druhý den pesachu na středu, budou i Šavuot ve středu

GIMEL-REŠ: Gimel = 3. den pesachu, Reš = Roš hašana. Případně-li třetí den pesachu na čtvrtek, bude i Roš hašana ve čtvrtek

DALET-KUF: Dalet = 4. den pesachu, Kuf = Kriat (Simchat) Tora. Případně-li čtvrtý den pesachu na pátek, bude i Simchat Tora v pátek

HE-CADIK: He = 5. den pesachu, Cadik = Com (Jom) kipur. Případně-li pátý den pesachu na sobotu, bude i Jom kipur v sobotu

VAV-PE: Vav = 6. den pesachu, Pe = Purim. Případně-li šestý den pesachu na neděli, byl i Purim v neděli

ZAJIN-AJIN: Zajin = 7. den pesachu, Ajin = (Jom) Acmaut. Případně-li sedmý den pesachu na pondělí, bude i Jom Acmaut v pondělí

(Pravidlo je zcela univerzální, příklady konkrétních dní jsou letošní.)

Rav Sacks: Počátek cesty

Před nedávnem uveřejnil The Times rozhovor s jedním z čelných představitelů židovské komunity, který právě dovršil 92 let. Z rozhovoru vyjímám tuto pasáž: "Většina lidí, když jim je přes devadesát, zvolní své životní tempo, ale vy, zdá, jste ještě aktivnější než dříve. Čím to je?" A oslavenec odpověděl: "Když je vám 92, vidíte, jak se před vámi začínají zavírat dveře. A já vím, že mám před sebou ještě hodně práce a málo času, proto musím přidat."

Ten gentleman v leččems připomíná Avrahama z naší paraši. Sára, jeho věrná žena, která ho provázela celý životem, mu zemřela. Avrahamovi je vysoko přes sto let. Avraham oplakává svou milovanou Sáru, ale zároveň se vrhá do další díla.

Vede komplikovaná vyjednávání s Chitejci, od kterých chce zakoupit pozemek. Chitejci ho od koupě slušně, ale vytrvale odrazují. Avraham se nevzdává. Chce Sáru pohřbít na vlastním pozemku. Nakonec zaplatí za jeskyni Machpela šílenou cenu 400 stříbrných šekelů.

Koupě jeskyně je moment výjimečné důležitosti. Nejenže se o ní dočítáme do posledního detailu vyjednávání, ale vše se nám v knize Berešit ještě třikrát zopakuje. Ještě Jákov prosí své syny v Egyptě, aby ho pohřbili do Machpely, kterou Avraham koupil od Chitejců, aby mohl pohřbít Sáru...

Hned po pohřbu Sáry se dočítáme, že "Avraham byl starý a Bůh mu ve všem požehnal". Asociace naplněného stáří, ale pokud čekáme konec příběhu, mýlíme se. Avraham otvírá novou kapitolu a do nejmenších detailů plánuje Jicchakovu svatbu. Nic neopouští náhodě. Sluha má cestovat do Charanu, Avrahamova rodiště, a najít vhodnou partnerku, která by s Jicchakem sdílela život a víru. Není to v textu nikde doslova napsané, ale vše naznačuje, že mělo jít dívku z Avrahamovy rodiny.

Stejně jako koupě Machpely, i zde jsou následné události popsány do nejjemnějších detailů. Každá drobnost v konverzaci je zaznamenána. Kontrast s příběhem obětování Jicchaka nemůže být patrnější. Tam bylo vše, od Avrahamových myšlenek po Jicchakovy pocity, nevyřčeno. Není jiného vysvětlení, než že nás Tóra volá k pozornosti a zamyšlení. Říká nám: "Pozor." Ale neříká nám, čeho si máme všimnout.

Přesto si myslím, že vysvětlení je nasnadě. Po celý dobu Bůh Avrahamovi a Sáře sliboval dvě věci - zemi a děti. O zaslíbení země se dočteme sedmkrát, o dětech čtyřikrát. Z Avrahama má vzejít mnoho národů, ale přesto, v okamžiku Sářiny smrti, nevlastní Avraham ani píď země a má jednoho stále svobodného čtyřicátníka na krku. Proto ten výjimečný záběr na detaily týkající se koupě pozemku a Jicchakovy svatby. Tóra mění tempo, zpomaluje vyprávění, abych nepropásli pointu.

Bůh slibuje, ale my musíme konat. Bůh slíbil Avrahamovi zemi a děti, ale Avraham si musí zemi zakoupit a musí se postarat, aby se Jicchak oženil se ženou, která s ním bude sdílet Boží smlouvu. Jinak nebude mít Avraham, jak se dnes často říká, židovské vnuky.

Přes všechny sliby Bůh nebude a nechce konat sám. Tím, že se Bůh při stvoření světa sebeomezil (čemuž kabalisté říkají *cimcum*), vytvořil prostor pro lidskou svobodnou vůli. Dává nám svobodu a odpovědnost a jen jejich naplněním se z nás stávají lidské bytosti v plném slova smyslu. Bůh zachránil Noacha, Noach si ale musel zbudovat archu. Dal synům Izraele zemi, ale ti si ji museli vybojovat. Dává nám sílu konat, ale my se musíme zdvihnout a chopit se činu. Svět se nemění tím, co Bůh činí pro nás, ale tím, co my děláme pro Něj.

To je přesně to, co musí pochopit každý dobrý vůdce. To udělalo z Avrahama prvního židovského vůdce. Vůdce ví, že je třeba připravit podmínky v nichž se naplní Boží plán. Vůdci nezůstávají pasivní ani ve vysokém věku - stejně jako Avraham, který se později v naší paraše žení a má další děti (čímž se doopravdy stává otcem mnoha národů). Zdá se, že přestože aktivita vyžaduje energii, zároveň ji ale i vrací. I proto je tak nápadný rozdíl mezi starým Noachem a starým Avrahamem.

Jakkoliv velké sliby Avraham dostal - zemi, nespočet potomků - naplňovat se začaly drobnými krůčky. Vůdce začíná vizí vzdálené budoucnosti, ví, že cesta bude dlouhá. Neexistují žádné zázračné zkratky životem. A jsou-li, nepomáhají. Jonášův skočec vyrostl přes noc, ale do druhého dne zase uvadl. Avraham za svého života získal jen malý kus pole a jednoho jediného syna, který pokračoval v jeho cestě. Ale nestěžoval si, naopak, umíral naplněný a spokojený. Protože začal velké dílo a věděl, že následující generace budou mít na čem stavět.

Každé velké dílo je projekt na více než jednu generaci. Nikdo z nás se nedožije plně dozrálých plodů své práce. Vůdci vidí cíl, nastupují cestu a předávají na sklonku života vedení těm, kteří v ní budou pokračovat. To stačí, aby jejich odkaz byl nesmrtelný.

© Šmílův Daf

BUDEME RÁDI, POKUD DAF **PŘEPOŠLETE** DALŠÍM ČTENÁŘŮM.

POKUD DOSTÁVÁTE DAF MAILEM, VYUŽIJTE K JEHO ŠÍŘENÍ PŘIPRAVENÁ TLAČÍTKA (Facebook, G+, Twitter, E-mail). DĚKUJEME.

Daf tvoří originální texty a volné překlady klasických i současných autorů. Daf obsahuje chibi, které sice odborníky trápí, vy si jich ale ani nevšimnete. Text neprochází korekturou, omluvte proto případné překlebkky. Starší čísla najdete ve webovém archívu na www.doopravdy.cz/daf.